

Gefeliciteerd met uw nieuwe hond!

We mogen u in onze dierenkliniek begroeten met uw pup. Misschien is dit uw eerste hond en is alles nieuw voor u. Het kan echter ook zijn dat u al eerder ervaring heeft opgedaan in het opvoeden en verzorgen van een hond. Toch veranderen inzichten vaak over de jaren heen. Daarom hebben wij de belangrijkste informatie voor u op een rij gezet.

Vaccineren

Het doel van vaccineren is het voorkomen van ernstige ziekten. Door de ziekteverwekker (meestal een virus of bacterie) in verzwakte vorm toe te dienen, maakt het lichaam hier afweerstoffen tegen. Door deze afweerstoffen is uw hond voor een bepaalde periode beschermd tegen de betreffende ziekte. Daarnaast is het in bepaalde situaties verplicht om te vaccineren, zoals bij een bezoek aan pension, asiel of het buitenland.

Er bestaan dan ook verschillende vaccins. In Nederland vaccineren we (onder verschillende merknamen) meestal met de volgende vaccins:

- ↳ DHP: Distemper (hondenziekte, CDV) + Infectieuze Hepatitis (CAV), + Parvo (CPV).
- ↳ L4: Verschillende varianten van Leptospirose, ook wel bekend als 'de ziekte van Weil'.
- ↳ KC: Een neusenting tegen de besmettelijke hondenhoest, ook bekend onder de naam kennelhoest. Geadviseerd als uw hond veel in aanraking komt met andere honden. Vaak verplicht bij bezoek aan de hondenschool, het pension en het asiel. Mag vanaf 3 weken leeftijd.
- ↳ Rabiës: Een vaccinatie tegen hondsdolheid, verplicht als uw huisdier mee gaat naar het buitenland. Mag pas vanaf 12 weken leeftijd gegeven worden. Deze vaccinatie is pas geldig vanaf 21 dagen na vaccinatie.

Vaccinatieschema voor de pup	Leeftijd: 6 weken	Leeftijd: 9 weken	Leeftijd: 12 weken	Leeftijd: 15 weken	Leeftijd: 18 weken
+/- 6 weken oud en nog nooit gevaccineerd: <i>Afhankelijk van waardes elke 2 tot 3 weken titeren. Controle titerbepaling 3 weken na de enting.</i>	Titerbepaling: als waarden laag genoeg vaccineren <u>DHP</u> .	Titerbepaling + vaccinatie <u>L4</u> + evt <u>KC</u> : als waarden laag genoeg vaccineren <u>DHP</u> .	Titerbepaling + evt vacc <u>Rabiës</u> : als waarden laag genoeg vaccineren <u>DHP</u> .	Titerbepaling + vacc <u>L4</u> : als waarden laag genoeg vaccineren <u>DHP</u> .	Etc.
Al één of meerdere vaccinaties gehad:	Vaccinatie <u>DP</u>	Vaccinatie <u>DHP</u> + <u>L4</u> + evt <u>KC</u>	(Vanaf nu vaccinatie <u>Rabiës</u> mogelijk)	Vaccinatie <u>DHP</u> + <u>L4</u>	Controle titerbepaling

Wij adviseren om het aanslaan van de DHP-vaccinatie te controleren, dit kan vanaf 3 weken na de vaccinatie. Indien u besluit om de puppyvaccinaties niet te laten controleren met behulp van een titerbepaling, adviseren wij een laatste vaccinatie op 26 weken leeftijd. Dit doen we omdat we op 26 weken leeftijd zeker weten dat de antistoffen die uw pup vanuit de moeder meekrijgt uit het lichaam verdwenen zijn. Ook de pups die tot op heden niet beschermd waren, zullen na deze vaccinatie waarschijnlijk beschermd zijn.

Titeren

Middels een bloedonderzoek (VacciCheck) is het mogelijk om te bepalen of er voldoende antistoffen in het bloed aanwezig zijn om uw hond of kat tegen ziekten te beschermen. Dit wordt ook wel 'titeren' of 'een titerbepaling' genoemd. Als de hoeveelheid antistoffen op het moment van bloedafname voldoende hoog is om bescherming tegen deze ziektes te geven, is het niet nodig om de vaccinatie op dat moment te herhalen. Ook kunnen we met behulp van titeren het beste moment van vaccineren bepalen voor uw pup of kitten. Met deze test kunnen we meten of de bescherming vanuit het moederdier (een pup krijgt rondom de geboorte afweerstoffen van de moeder mee) al genoeg gedaald is om de vaccinatie te laten aanslaan. Op deze manier kunnen we het aantal noodzakelijke vaccinaties bij pups verminderen. Tevens is het mogelijk om met behulp van titeren te controleren of de vaccinaties goed zijn aangeslagen.

Voor meer informatie: zie onze aparte brief over de titerbepaling. U kunt natuurlijk ook altijd vragen naar meer informatie bij onze assistentes.

Chip

Sinds 1 april 2013 is het verplicht om honden te chippen. Een chip is een transponder ter grootte van een rijstkorrel, die onder de huid wordt geïnjecteerd. De chip blijft levenslang aanwezig en bevat een uniek nummer dat met behulp van een speciale lezer achterhaald kan worden. Via www.chipnummer.nl zijn met behulp van dit nummer de gegevens van de hond en de eigenaar te achterhalen. Instanties zoals uw dierenarts, dierenasiels en de dierenambulance zijn in het bezit van deze lezers, zodat gevonden dieren geïdentificeerd en met hun baas herenigd kunnen worden. U kunt er zelf voor kiezen welke gegevens zichtbaar zijn. Indien uw contactgegevens veranderen, is het belangrijk om deze gegevens aan te passen.

Het is verplicht om pups voor de leeftijd van 7 weken te laten chippen, en deze voor 8 weken leeftijd te registreren. De meeste pups zijn dus door de fokker geregistreerd. Nu u de eigenaar bent geworden van uw pup, is het belangrijk om de chipregistratie te controleren en indien nodig naar uw eigen gegevens aan te passen.

U kunt op www.chipnummer.nl controleren of en hoe de chip van uw pup geregistreerd is. Het chipnummer staat vaak voorin het paspoort of vaccinatieboekje, eventueel kunnen wij deze ook op de praktijk uitlezen.

Ontwormen

Bijna alle puppy's worden besmet met spoelwormen. Dit gebeurt (ook bij goed ontwormde moederhonden) zowel in de baarmoeder als via de moedermelk. Hiernaast kunnen ze besmet raken met andere wormen, zoals lintwormen.

Deze parasieten zijn ook besmettelijk voor mensen en kunnen ernstige problemen bij kinderen veroorzaken. Het is dus erg belangrijk om puppy's regelmatig te ontwormen met een goed ontwormingsproduct. Wij geven de voorkeur aan tabletten (zoals Milbemax) boven het gebruik van ontwormingspasta. Hierbij adviseren wij het volgende ontwormingsschema:

- ↳ Vanaf een leeftijd van 2 weken : elke 2 weken.
- ↳ Vanaf een leeftijd van 12 weken : elke maand.
- ↳ Vanaf een leeftijd van 6 maanden : elk kwartaal, levenslang.

Eventueel is het ook mogelijk om met een speciale test (PetChek IP) te testen of uw hond besmet is met wormen.

Vlooien en teken

Iedere hond kan vlooien krijgen. Vaak ziet u echter de vlooien zelf niet, maar wel hun uitwerpselen: zwarte korreltjes in de vacht, of op en rond ligplaatsen van de hond. Vlooien zorgen niet alleen voor jeuk, maar kunnen bij een jonge hond zoveel bloed zuigen dat er bloedarmoede kan ontstaan. Daarnaast zijn veel vlooien drager van eieren van lintwormen, waardoor uw pup naast vlooien ook een worminfectie kan krijgen. Tegenwoordig zien we vlooien het hele jaar door.

Naast vlooien komen ook teken regelmatig voor bij honden. Teken zijn bloedzuigende parasieten die op de huid zitten. Als de teken hun buik vol hebben en zijn gegroeid, vallen ze van de hond af, om later weer op een ander dier of mens te gaan zitten. Via deze weg brengen teken ook ziekten over. Teken worden vanaf circa 5°C actief en vanaf circa 15°C zijn ze in grote aantallen aanwezig.

Wij adviseren het hele jaar door goede middelen tegen vlooien en, indien nodig, tegen teken te gebruiken. Sommige middelen werken alleen tegen vlooien, andere middelen werken zowel tegen vlooien als teken. De meeste middelen moeten elke 4 weken herhaald worden. Indien er veel vlooien aanwezig zijn, raden wij u tevens aan uw huis te behandelen met een daarvoor geschikt middel.

Gebit

Het gebit van uw pup heeft, net als uw eigen gebit, regelmatig verzorging nodig. Zonder goede verzorging kan uw pup op latere leeftijd klachten gaan krijgen. Door op jonge leeftijd al te wennen aan tandenpoetsen en regelmatige controles van het gebit en de bek, draagt u bij aan de gezondheid van het gebit van uw hond. U voorkomt tandsteen en ontstekingen. Door het regelmatig nakijken kunt u gebitsproblemen ook tijdig signaleren. Tandpoetsen is en blijft ook bij honden de beste manier om tandsteenvorming tegen te gaan. Als u dit op jonge leeftijd aanleert, heeft u daar later profijt van.

Bij het wisselen (dit gebeurt tussen de 3 en 6 maanden) zien we regelmatig problemen optreden. Het meest voorkomend zijn persisterende, oftewel te lang aanwezig blijvende melkhoektanden. Dat houdt in dat het melkgebit nog aanwezig is als het blijvende element al doorgekomen is. De blijvende hoektanden groeien uit en doordat ze tegen de wortel van de melkhoektand aandrukken zal deze wortel oplossen. Helaas gaat dat niet altijd goed. Als de blijvende hoektand net langs de melkhoektand schampt dan zal de wortel van de laatste niet oplossen en dit kan weer tot problemen geven. Blijvende melkelementen moeten vaak operatief verwijderd worden. Ons advies is dat als deze nog op een leeftijd van 18 weken aanwezig zijn deze dan operatief te verwijderen om schade aan het volwassen gebit te voorkomen. Daarom is het belangrijk dat we dit goed in de gaten houden.

Vacht/conditie/oren

Uw pup gaat de komende tijd uitgroeien tot een volwassen hond. U kunt de gezondheid van uw puppy met behulp van diverse punten controleren:

- ↘ Puppy's moeten wekelijks groeien, dus controleer wekelijks het gewicht van uw pup.
- ↘ Puppy's mogen niet te dik worden, u moet de ribben kunnen voelen, maar niet zien uitsteken.
- ↘ De vacht moet glad, glanzend en aaneengesloten zijn.
- ↘ De ogen moeten schoon en helder zijn.
- ↘ Er mag geen uitvloeiingen uit ogen, neus, vulva of penis komen.
- ↘ Oren horen er schoon uit te zien, en niet te stinken.

Voeding

De juiste voeding voor uw pup is essentieel. Voeding levert niet alleen energie op maar zorgt ook voor de opbouw en het onderhoud van het lichaam.

Daarnaast voorkomt complete voeding eventuele problemen op latere leeftijd.

Het energiegehalte en de verhouding van vitamines en mineralen zijn de meest bepalende factoren in de voeding voor een goede groeisnelheid.

Vandaar dat er aangepaste verhoudingen in puppy voeding zit voor de grote en zeer grote hondenrassen.

Het is belangrijk om pups niet te overvoeren. Door overvoeren komen de snel ontwikkelende botten en gewrichten van je pup onder druk te staan en dit kan tot permanente schade leiden. Afhankelijk van de uiteindelijke grootte van uw pup, worden er verschillende voeders geadviseerd. U mag ons altijd vragen om advies!

Gewrichtsaandoeningen

Ondanks al die voorzorgsmaatregelen komen er nog steeds veel erfelijke orthopedische problemen voor bij honden. Dat komt omdat veel ouderdieren drager zijn van deze ziekten, maar geen klachten hebben. Als twee dragers van die ziekte dan een nestje krijgen, kunnen de pups wel klachten gaan ontwikkelen.

De meest voorkomende problemen, die we bij jonge honden zien zijn heupdysplasie (HD), elleboogdysplasie en patellaluxatie, oftewel knieschijfverplaatsing. Grote honden maken een groeispuurt door tussen 4 en 7 maanden. Kleine hondenrassen tussen 3 en 6 maanden. Daarom onderzoeken we de pups best tussen de 7 en 8 maanden leeftijd. De ergste groei is dan achter de rug en de meeste ontwikkelingsfouten zijn dan aan het licht gekomen.

Het is van groot belang dat deze aandoeningen vroeg ontdekt worden, omdat de gewrichten anders veel schade oplopen en de hond levenslang pijn zal hebben. Tevens worden bepaalde behandelingen best uitgevoerd voordat de pup 1 jaar oud is (bv. Bekkenkanteling).

Heupdysplasie is een progressieve aandoening, die in de loop der tijd erger kan worden.

Omdat we de klok nu eenmaal niet terug kunnen draaien en omdat we allemaal willen dat onze trouwe viervoeter gezond en zonder pijn door het leven gaat, adviseren we om uw pup orthopedisch te laten onderzoeken als hij/zij 7 tot 8 maanden oud is. We kijken naar de stand en voelen naar groeipijnen en aanwezigheid van ontstekingsvocht in de gewrichten. Bij afwijkende bevindingen adviseren we een röntgenfoto.

Mocht er sprake zijn van kreupelheid is het ook altijd verstandig om uw pup extra na te laten kijken, zelfs als het vanzelf over lijkt te gaan.

De beweging van uw pup

Er is helaas niet één juist schema over de beweging voor pups. Als u regelmatig wandelt met uw pup bouwt u een goede band op en kan uw pup op deze manier zijn energie kwijt en de wereld ontdekken.

Het is per individu en dag erg verschillend hoeveel uw pup per dag aan kan, dit is natuurlijk ook afhankelijk van hoeveel de pup thuis speelt en beweegt. De ene pup heeft net wat meer energie dan de ander en hierdoor ook een ander schema nodig. Om enigzins een richtlijn te geven houden wij in de praktijk aan dat als een pup 8 weken oud is hij 8 minuten mag wandelen, maximaal 4-5 maal per dag. Bij 9 weken, 9 minuten en zo verder. Hierbij geldt ook: het kan per individu verschillen. De een heeft meer nodig dan de ander. Waar alle schema's het over eens zijn: liever 5 keer een kort stukje dan 1 keer een lange wandeling.

Belangrijke tips:

- ↘ Laat uw pup zo min mogelijk traplopen tot de leeftijd van 1 jaar. Is het toch nodig om trap te lopen, leer dit dan zo rustig mogelijk aan. Zeker bij de grote rassen moet u hier extra voorzichtig mee zijn en blijven.
- ↘ Pas op met een gladde vloer.
- ↘ Geen flyball, stokken/ballen gooien tot de volwassen leeftijd bereikt is. Uw pup mag natuurlijk wel met u en andere honden spelen, maar op een rustige manier.
- ↘ Niet in en uit de auto laten springen.
- ↘ Aan de fiets lopen vanaf 10-12 maanden leeftijd.

Gedrag

Ook een belangrijk punt is het gedrag van uw pup. Tussen de leeftijd van 3 tot 12 weken is het belangrijk dat uw pup veel positieve ervaringen opdoet. In deze periode krijgen pups veel indrukken mee die ze voor altijd zullen bij blijven. Zorg ervoor dat uw pup zoveel mogelijk op een positieve manier in contact komt met de buitenwereld en verschillende mensen. U kunt dit ook toepassen bij het dierenartsenbezoek. Veel positieve ervaringen in de puppy tijd, betekend vaak een blije en rustige volwassen hond bij latere bezoeken aan de dierenkliniek. Wij adviseren u om op puppy training te gaan. Dit is goed voor de socialisatie van uw pup en jullie band. Het is niet alleen leuk om uw pup te zien spelen en te wennen aan andere honden maar ook nog eens erg leerzaam!

Zindelijkheidstraining

Hieronder een aantal tips die kunnen helpen om uw pup zindelijk te maken:

- ↘ Beloon uw pup bij het buiten doen van de behoefte (met uw stem of een beloningskoekje).
- ↘ Ga met uw pup naar buiten na het slapen, het eten of spelen.
- ↘ Let op tekenen om ongelukjes zoveel mogelijk te voorkomen, pups beginnen vaak te piepen, te zoeken, rondjes draaien of te snuffelen voordat ze hun behoefte doen.
- ↘ Laat uw pup eerst naar buiten om daarna pas te spelen.
- ↘ Pups bevullen hun eigen nest eigenlijk nooit, door de pups in de nacht en overdag als er geen tijd is om goed op te letten in de bench te doen voorkomt u ongelukjes.
- ↘ Straf de pup niet als er een ongelukje is gebeurd, uw pup zal het verband niet maken. Goed gedrag belonen zal een beter effect hebben.

De pubertijd

Net als bij mensen maken onze huisdieren een pubertijd door. Bij de hond begint dit vaak rond de leeftijd van 5 maanden. Onder invloed van hormonale veranderingen zal uw hond langzaam steeds meer volwassen worden. Dit kan invloed hebben op het gedrag en de gehoorzaamheid. Reutjes worden geïnteresseerd in teefjes en teefjes kunnen voor de eerste keer loops worden.

Uw hond kan bijvoorbeeld de rangorde gaan uittesten, onrustig gedrag vertonen, meer vrijheid gaan opzoeken of zelfs ruzie maken met zijn/haar beste maatjes. Dit is allemaal onderdeel van het volwassen worden, maar het is belangrijk dat u hier goed mee omgaat en uw grenzen blijft aangeven. Ook hier kan een hondenschool/cursus u goed in begeleiden.

Het wisselt per hond wanneer de pubertijd is afgelopen, bij de meeste honden zal dit rond de leeftijd van 1,5 tot 2,5 jaar zijn. Reutjes lopen doorgaans iets achter op teefjes en bij de grote rassen begint en eindigt het ook vaak later vergeleken met de kleinere rassen.

Castreren en steriliseren

Een belangrijke beslissing in het leven van uw huisdier is of u hem of haar wilt laten castreren of steriliseren. Ons advies hierin wisselt per geslacht:

De reu: Wij raden aan om een reu niet standaard te castreren. Het meeste hormoon gerelateerd gedrag kunt u met goede training afleren. Er kunnen echter redenen zijn om toch voor castratie te kiezen. U kunt als tijdelijke oplossing voor een chemische castratie kiezen, een Suprelorin-implantaat (de kortwerkende variant werkt ongeveer 6 maanden). Hiermee kunt u beoordelen of castratie het gewenste effect heeft en bij u en uw hond past.

De teef: Wij raden aan om te steriliseren. De voordelen van een operatie wegen zwaarder dan de nadelen. Teefjes kunnen onder invloed van hormonen onder andere last krijgen van (kwaadaardige) melkkliertumoren en baarmoederontstekingen. Dit risico vangen we weg met tijdige sterilisatie.

Voordelen: Minder kans op het ontwikkelen van melkkliertumoren of het krijgen van een baarmoederontsteking bij de teef. Minder onrustig gedrag en eventuele voorhuidsonstekingen bij de reu.

Nadelen: Elke operatie brengt een (klein) risico met zich mee. Uw huisdier kan geen nestje meer krijgen. Een operatie is onomkeerbaar.

Uw dierenarts geeft u graag advies of castreren of steriliseren voor uw hond verstandig is, en wat hiervoor het beste moment is. Als u van plan bent om een nestje te fokken met uw hond, is het belangrijk dat u zich hier eerst goed in verdiept. Ook hier kan uw dierenarts advies over geven.

Het buitenland

Als uw hond meegaat naar het buitenland moeten zij net als wij mensen een officieel en Europees paspoort hebben. Ook dienen alle honden te beschikken over een vaccinatie tegen hondsdolheid. Deze moet minstens 21 dagen voor vertrek gegeven zijn.

Voor veel (vooral niet-Europese) landen gelden aanvullende eisen. Controleer altijd ruim voor vertrek wat de eisen zijn voor het land van bestemming en eventuele doorvoerlanden én uw eventuele vliegtuigmaatschappij(en) om problemen in het buitenland te voorkomen.

Tevens komen er in het buitenland andere infectieziekten voor dan in Nederland, het is belangrijk om de parasieten preventie van uw hond hier op aan te passen. Wij kunnen u hierover informeren aan de hand van uw bestemming. Ook op www.licg.nl vindt u veel informatie over een bezoek aan het buitenland met uw huisdier.

Verzekeren

Ieder dier kan ziek worden en een ongeluk zit in een klein hoekje. Soms kan de rekening bij de dierenarts hoog oplopen. Tegenwoordig is het mogelijk om uw hond te verzekeren. Afhankelijk van de polis en eventuele aanvullende verzekeringen zullen veel kosten van de dierenarts vergoed worden.

Indien u overweegt uw hond te verzekeren, raden wij u aan om dit al op jonge leeftijd te doen. Als op oudere leeftijd ziektes optreden, dan is verzekeren vaak lastig of duurder dan voor een jonge, gezonde hond.

Vanuit Evidensia, de overkoepelende organisatie waar wij als praktijk ook bij horen, wordt er een verzekering aangeboden welke wij adviseren. U kunt hierover meer informatie vinden op onze website.

Juniorenprogramma

Wij bieden u een gratis juniorenprogramma aan, om zo samen met u de ontwikkeling van uw pup te controleren. Deelnemers aan het juniorenprogramma krijgen de benodigde begeleiding aangepast aan de behoeftes van uw pup. We zullen regelmatig wegen en alle vragen beantwoorden die horen bij de levensfase van uw pup. We kijken onder andere naar de groei, gewrichten en het gebit van uw pup. Neem contact met ons op als u meer informatie wenst of wilt deelnemen aan dit juniorenprogramma.

We zien u graag terug in de praktijk en wensen u veel plezier met uw pup!